

Beleidsregel kostendelersnorm Participatiewet 2022 gemeente Soest

Het college van de gemeente Soest,
Gelet op de Gemeentewet en de artikelen 22a , 27 en 28 van de Participatiewet;

Overwegende dat het gewenst is nadere regels te stellen over criteria die gelden ten aanzien van de kostendelersnorm.

BESLUIT

Vast te stellen de Beleidsregel kostendelersnorm Participatiewet 2022 gemeente Soest

Artikel 1 Begripsbepaling

1. Alle bepalingen genoemd in deze beleidsregels hebben dezelfde betekenis als genoemd in de Participatiewet of in de Algemene wet bestuursrecht , tenzij anders aangegeven.
2. Onder de norm voor gehuwden wordt verstaan de norm zoals deze in artikel 20 lid 1 onder b en c en in artikel 20, lid 2 en onder artikel 21 onder b van de Participatiewet is genoemd.

Artikel 2 Commerciële prijs kamerhuur en kamerverhuur

1. Het college verstaat onder commerciële prijs van kamerhuur of onderverhuur een prijs vanaf € 335,- per maand;
2. Het in lid 1 genoemde bedrag wordt jaarlijks aangepast aan het consumentenprijsindexcijfer zoals dit door het CBS wordt gepubliceerd;
3. De prijs genoemd in lid 1 is met inbegrip van kosten van gas, water en licht.

Artikel 3 Commerciële prijs kostgangerschap

1. Het college verstaat onder commerciële prijs van kostgangerschap een prijs vanaf € 546,- per maand;
2. Het in lid 1 genoemde bedrag wordt jaarlijks aangepast aan het consumentenprijsindexcijfer zoals dit door het CBS wordt gepubliceerd.

Artikel 4 Verlaging wegens onderhuur, verhuur of kostgeverschap

1. Indien sprake is van het hebben van één kostganger en/of het verhuren van één kamer en/of het onderverhuren aan één persoon wordt per kostganger, huurder of onderhuurder een verlaging toegepast van 10 % van de norm voor gehuwden;
2. Indien sprake is van het hebben van twee kostgangers en/of van het verhuren van twee kamers en/of het onderverhuren aan twee personen, wordt een verlaging toegepast van 20 % van de norm voor gehuwden;
3. Indien sprake is van meer dan twee kostgangers of meer dan twee kamers worden verhuurd of aan meer dan 2 personen onderverhuur plaatsvindt, dan wordt geen inkomstenkorting toegepast op de uitkering op grond van de Participatiewet maar wordt belanghebbende aangemerkt als zelfstandige op grond van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004 .

Artikel 5 Verlaging wegens woonsituatie

Indien sprake is van lagere algemene bestaanskosten dan waarin de norm voorziet als gevolg van zijn woonsituatie, waaronder begrepen het niet aanhouden van een woning, als bedoeld in artikel 27 van de Participatiewet , wordt een verlaging toegepast van 20 % van de norm voor gehuwden.

Artikel 6 Verlaging bij schoolverlaters

Het college ziet af van de mogelijkheid de norm te verlagen bij schoolverlaters als bedoeld in artikel 28 van de Participatiewet .

Artikel 7 Eisen aan te overleggen schriftelijke overeenkomst

1. Een schriftelijke overeenkomst als bedoeld in artikel 22a, lid 4 en 5 van de Participatiewet wordt als zodanig slechts aangemerkt indien de overeenkomst de volgende onderdelen bevatten:
 - Naam-, adres- en woonplaatsgegevens van beide partijen;
 - aanduiding van de ruimte;
 - de ingangsdatum;
 - het overeengekomen bedrag;
 - de wijze van betaling;
 - de samenstelling van het overeengekomen bedrag;
 - de looptijd van de overeenkomst;

- jaarlijkse indexering, huurverhoging;
2. Onverminderd de onderdelen van de overeenkomst genoemd in lid 1 geldt in het geval van kostgangers aanvullend:
- dat in de overeenkomst dient te zijn opgenomen welke diensten in de overeenkomst zijn begrepen;
 - dat in de overeenkomst dient te zijn opgenomen welke ruimten de kostganger mag gebruiken.

Artikel 8 Eisen aan overleggen van bewijzen van betaling commerciële prijs

Alleen indien is voldaan aan de volgende vereisten acht het college voldaan aan het vereiste van een deugdelijk bewijs van betaling, als bedoeld in artikel 22a, lid 4 en 5 van de Participatiewet, van de overeengekomen commerciële prijs:

- a. een kopie van het dagafschrift van betaling via bankrekening indien betaling via bank geschiedt;
- b. een kwitantie voorzien van handtekening van betaling bij contante betaling of;
- c. een schriftelijke overeenkomst waarbij zowel huur als verhuurder; onderhuur en onderverhuurder; kostganger en kostgever deze hebben ondertekend waaruit de datum van betaling is opgenomen en de aanduiding dat de betaling contant is geweest.

Artikel 9 Niet toepassen van de kostdelersnorm

1. De kostdelersnorm wordt niet toegepast indien de bijstandsgerechtigde een medebewoner heeft in de leeftijd tussen de 21 en 27 jaar.
2. Indien er sprake is van een crisis of noodsituatie kan maatwerk toegepast worden waarbij de kostdelersnorm niet wordt toegepast.

Artikel 10 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen, ten gunste van de belanghebbende, afwijken van de bepalingen in deze beleidsregels, indien toepassing van deze regels tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 11 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op 1 oktober 2022.

Artikel 12 Citeertitel

Deze beleidsregel kan worden aangehaald als Beleidsregel kostdelersnorm Participatiewet 2022 gemeente Soest.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Soest d.d. 13 september 2022.

De secretaris

De burgemeester

Algemene toelichting

Door de invoering van het begrip 'kostdeler' in de Participatiewet vervalt de verplichting om een Toeslagenverordening aan te houden. De hoogte van de uitkering indien meer volwassenen in een woning wonen is vrijwel geheel vastgelegd in artikel 22a van de Participatiewet. De gemeente Soest kan volstaan met het in beleidsregels vastleggen van het te voeren beleid over onderwerpen die niet in de Participatiewet zijn geregeld.

Het te voeren beleid omvat de volgende onderwerpen:

- wat wordt onder commerciële prijs (als bedoeld in artikel 22a lid 4 onder a en b) verstaan?;
- welke eisen worden gesteld aan de schriftelijke overeenkomst als bedoeld in artikel 22a, lid 4 onder a en b van de Participatiewet gelet op lid 5 van artikel 22a van die Wet waarin is bepaald dat op verzoek van het college door belanghebbende de schriftelijke overeenkomst wordt overgelegd en de betalingen worden getoond van de commerciële prijs door overleggen van de bewijzen van betaling?;
- maakt het college gebruik van de bevoegdheid tot verlagen van de norm als gevolg van zijn woonsituatie als bedoeld in artikel 27 van de Participatiewet en zo ja met welk bedrag?;
- maakt het college gebruik van de bevoegdheid en zo ja met welk bedrag, tot het verlagen van de norm bij schoolverlaters als bedoeld in artikel 28 van de Participatiewet?

Op te merken is dat het artikel in de Wet werk en bijstand dat de mogelijkheid bood voor een alleenstaande van 21 of 22 jaar de norm of de toeslag te verlagen is vervallen met de inwerkingtreding van de Participatiewet. Dat betekent dat voor de 21- en 22- jarigen de norm geldt die voor hen van toepassing is en deze vanwege hun leeftijd in relatie tot het wettelijk minimumloon niet kan worden verlaagd.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepaling

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting

Artikel 2 Commerciële prijs kamerhuur en kamerverhuur

Commerciële prijs van huur, verhuur, onderhuur, onderverhuur, kostgangerschap en kostgeverschap. Indien een persoon op commerciële basis als onder(ver)huurder, kostgever of kostganger zijn hoofdverblijf heeft in de woning waar ook een ander of anderen hun hoofdverblijf heeft of hebben, wordt deze persoon niet meegeteld ter bepaling van het aantal personen waarvoor de kostdelersnorm geldt. Deze persoon heeft dan recht op de dan van toepassing zijnde norm voor een alleenstaande of voor gehuwden.

Dat betekent dat vastgesteld moet worden bij welke huurprijs gesproken kan worden over een commerciële prijs, als bedoeld in artikel 22a lid 4 onder b en c van de Participatiewet.

Een methode om een redelijke huurprijs te berekenen is aan de hand van een puntentelling. Dit is een vrij gedetailleerde wijze van berekenen. De afmetingen van de kamer, het gebruik van gemeenschappelijke ruimten

e.d. hebben invloed op het aantal punten. Het hanteren van deze methode is tijdsintensief en vereist vrijwel altijd een huisbezoek.

Een andere methode gaat uit van het hanteren van een vast bedrag. Het voordeel daarvan is dat het duidelijk is en gemakkelijk uitvoerbaar. Dat laatste rechtvaardigt de keuze voor het uitgaan van een systeem van een vast bedrag. Uitgaande van een zogenaamde ondergrens voor een bedrag van huurtoeslag van ca € 200,- per maand en een totaalbedrag van € 100,- voor energielasten als gas, water en licht is gekozen voor een bedrag van € 300,- per maand.

Artikel 3 Commerciële prijs kostgangerschap

Ook voor kostgangerschap moet worden vastgesteld welk bedrag als een commerciële prijs geldt. Het Nibud houdt voor kostgangers een bedrag van € 200,- per maand aan die boven op de huurprijs van de kamer komt. Die € 200,- per maand bovenop de huurprijs van een kamer rechtvaardigt de keuze om voor een kostganger een commerciële prijs van € 500,- per maand te hanteren.

Artikel 4 Verlaging wegens onderhuur, verhuur of kostgeverschap

Indien iemand een kamer verhuurt, onderverhuurt, of een kostganger heeft wordt deze persoon niet geteld als een persoon voor wie de kostdelersnorm van toepassing is.

De inkomsten uit onderverhuur, kamerverhuur of kostgeverschap, voor zover de onderverhuurder, verhuurder of kostgever bijstand ontvangt, moeten als inkomsten met de uitkering worden verrekend. Tegenover de inkomsten staan ook echter extra uitgaven aan gas, elektra en water. Bij kostgeverschap is ook sprake van voeding die wordt verstrekt. Bovendien is er sprake van verlies aan privacy. Daardoor ontstaat de vraag welk deel van de "bruto" inkomsten daadwerkelijk als "netto" inkomsten op de uitkering in mindering moeten worden gebracht.

In het huidige beleid is bij medebewoning sprake van een toeslag van 10 % van het normbedrag voor gehuwden. Er bestaat aanleiding dat percentage aan te houden als inkomstenkorting voor de onderverhuurder, verhuurder of kostgever indien die onderverhuurder, verhuurder of kostgever een bijstandsuitkering ontvangt.

Indien sprake is van twee onderhuurders, huurders, of kostgangers gelden deze inkomsten voor het dubbele van één onderhuurder, huurder, of kostganger, zodat dan als inkomsten worden aangemerkt 20% van de gehuwendnorm. Dit heeft ook tot gevolg dat indien er bijvoorbeeld sprake is van één huurder en één kostganger bij belanghebbende dat ook tot een inkomstenkorting leidt van 20% van de gehuwendnorm.

Ten aanzien van de kamerverhuur wordt dan uitgegaan van het feit dat verhuur van een enkele kamer met bewoning door meer dan een persoon alleen aan de orde is bij kamerverhuur aan een echtpaar (of daarmee gelijkgestelde samenwoners). Dat betekent dat bij kamerverhuur niet het aantal personen dat bewoont aan de orde is ter bepaling van de inkomsten maar verhuur van het aantal kamers en dus het aantal gesloten schriftelijke overeenkomsten als zodanig.

Is er echter sprake van 3 of meer onderhuurders of kostgangers dan kan niet meer gesproken worden van het hebben van inkomsten uit onderhuur of kostgeverschap en wordt de verhuurder/ kostgever als zelfstandig aangemerkt waarmee hooguit recht op bijstand op grond van het Bbz 2004 bestaat.

Artikel 5 Verlaging wegens woonsituatie

Indien iemand zelfstandig woont maar lagere bestaanskosten heeft dan die waarin de norm voorziet als gevolg van zijn woonsituatie voorziet artikel 27 van de Participatiewet in de mogelijkheid voor het

college de norm als bedoeld in artikel 20 en 21 lager vast te stellen. Hiermee worden situaties bedoeld van iemand die geen woonkosten heeft omdat de vertrokken partner bij echtscheiding tijdelijk de woonlasten doorbetaalt, of iemand die in een woning woont waarvoor geen huur verschuldigd is. Is sprake van een dergelijke situatie dan wordt beleid dat voorziet in een verlaging van de gehuwdenorm als bedoeld in artikel 20 of 21 van de Participatiewet als redelijk aangemerkt. Als toelichting geldt hierbij dat deze verlaging niet wordt toegepast in het geval een thuiswonend kind geen bijdrage in de woonlasten aan zijn ouders voldoet. De bijstandsnorm voorziet immers al in een lagere uitkering door de toepassing van een kostendelersnorm voor onder andere personen van 21 jaar en ouder. Deze verlaging wordt dan ook alleen toegepast indien voor de woning geen woonlasten (in de vorm van huur) verschuldigd zijn (zoals een kraakpand) of waarbij de ex-partner de woonlasten (in de vorm van huur of hypotheek) doorbetaalt.

Artikel 6 Verlaging bij schoolverlaters

Schoolverlaters worden als kostendeler beschouwd als zij met andere meerderjarigen in een woning wonen (bijv. bij ouders) waardoor de uitkering om die reden al lager wordt vastgesteld. Gelet op de zeer beperkte doelgroep die niet als kostendeler wordt aangemerkt waarvoor deze verlaging van het zijn van schoolverlater zou gelden, wordt voorgesteld de tijdelijke verlaging van de uitkering van schoolverlaters niet meer toe te passen.

Artikel 7 Eisen aan te overleggen schriftelijke overeenkomst

Iemand die aangeeft dat hij op basis van een commerciële prijs onderhuurt of kostganger is, moet dit aantonen. In artikel 22a, vijfde lid van de Participatiewet staat dat de belanghebbende een schriftelijke overeenkomst moet overleggen en moet hij de betaling van de commerciële huurprijs aantonen door het overleggen van de bewijzen van betaling. Het college geeft aan welke gegevens zij in het huurcontract c.q. de kostgangerovereenkomst wil hebben.

Artikel 8 Eisen aan overleggen van bewijzen van betaling commerciële prijs

Inherent aan artikel 22a lid 5 van de Participatiewet is dat het college eisen kan stellen aan het overleggen van bewijzen van betaling van de commerciële prijs. Vanzelfsprekend dient uit die bewijsstukken te blijken dat de betaalde prijs ook de overeengekomen commerciële prijs is. Indien niet voldaan is aan deze vereisten kan het college stellen dat niet – afdoende - is voldaan aan het overleggen van de bewijzen van betaling. Voor belanghebbende heeft dat dan tot gevolg dat hij als kostendeler wordt aangemerkt.

Artikel 9 Niet toepassen van de kostendelersnorm

Vooruitlopend op een wetwijziging Breed Offensief is deze beleidsregel opgesteld waarbij de kostendelersnorm voor bijstandsgerechtigden met medebewoners in de leeftijd van 21 tot 27 jaar niet meer wordt toegepast. Voor huishoudens met medebewoners tot 27 jaar betekent dit dat het aantal inwonende medebewoners tot 27 jaar niet meetelt als kostendelende medebewoner voor de hoogte van de bijstandsnorm van de (alleenstaande) bijstandsgerechtigde. Zolang inwonende medebewoners jonger zijn dan 27 jaar, heeft dit dus geen effect op de hoogte van de bijstandsuitkering van de bijstandsgerechtigde, vaak de ouder(s). Omgekeerd, voor jongeren tot 27 jaar geldt dat ouders en andere medebewoners vanaf 27 jaar wel meetellen als kostendelende medebewoner, ingeval die jongeren ook recht hebben op een bijstandsuitkering. Met andere woorden: voor de bijstandsuitkering van elke jongere onder de 27 jaar die medebewoner(s) heeft ouder dan 27 jaar, heeft het aantal oudere medebewoners gevolgen voor de hoogte van zijn uitkering.

Maatwerk wordt toegepast in tijdelijke nood- en crisissituaties, bij de opvang van een vriend of een familielid, of bijvoorbeeld iemand die als vluchteling in Nederland is. Met een nood- en crisissituatie worden situaties bedoeld waarbij iemand in een onveilige situatie verkeerd of dakloos dreigt te raken. Onder tijdelijkheid verstaan wij een periode van maximaal drie maanden. Gelet op de moeilijkheid tot het vinden van een andere woonruimte, kan deze periode eenmaal met drie maanden worden verlengd. De beoordeling van een tijdelijke nood en crisissituatie alsmede toe te passen periode wordt beoordeeld door het Sociaal Team .

Artikel 10 Hardheidsclausule

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 11 Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 12 Citeertitel

Dit artikel behoeft geen toelichting.